

תוכן העניינים

פרק ראשון: מבוא

1	כללי	1.01
5	סקירה היסטורית	1.02
22	הפיקוח החוקתי וחוקי היסוד	1.03

פרק שני: מהותה של הכנסה

39	"הכנסה" - מהי?	2.01
46	האבחנה בין סוגי ההכנסות וההוצאות השונות: ממשית, זקופה ורעיונית	2.02
	תקבול בעל אופי של הכנסה -	2.03
54	האבחנה בין הכנסה רגילה לבין תקבול הוני	
54	1. כללי	
55	2. מחזוריות	
56	3. "הון חוזר" ו"הון עומד"	
57	4. רכוש קבוע	
58	5. מבנה העסק	
59	6. עיקור נכס	
61	7. סיכום	
63	בסיס המס - סעיף 2 לפקודת מס הכנסה	2.04
63	1. עקרון תורת המקור	
71	2. "עסק" ו"עסקה או עסק אקראי בעלי אופי מסחרי"	
71	א. כללי	
	ב. טרנסאקציה בעלת אופי עסקי -	
76	מאפייניה של עסקה מסחרית	
76	(1) כללי	
79	(2) בחינה אובייקטיבית	
81	(3) אופיו וטיבו של הנכס	
84	(4) ידענותו ובקיאותו של הנישום	
87	(5) אופן המימון	

88	פעילות קבועה ונמשכת - ארגון העסק או פעילות אקטיבית	(6)
91	תקופת ההחזקה	(7)
92	פיתוח, טיפוח, יזמות ושיווק	(8)
93	הנסיבות האופפות את העסקה	(9)
95	ההיקף הכספי	(10)
95	מטרותיה של חברה על-פי תזכירה / תקנונה	(11)
97	המאזן	(12)
97	ייעוד התמורה	(13)
98	ג. יסוד האקראיות ומהותו של עסק	
103	ד. המבחן הכמותי	
105	ה. ריכוז המבחנים - הכרעה	
106	משלח-יד	3.
113	הכנסת עבודה - סעיף 2(2)	4.
113	א. כללי	
127	ב. טובת הנאה או קצובה	
133	ג. כיסוי הוצאות העובד	
135	ד. טובות הנאה מיוחדות	
135	(1) רכב	
139	(2) רדיו-טלפון נייד	
140	(3) קרן השתלמות	
143	(4) אופציות והלוואות מוטבות	
161	(5) מתנות	
164	(6) סכומים ששילם מעביד לקופת-גמל לתגמולים	
166	(7) סכומים ששילם מעביד לקופת-גמל לקיצבה	
167	ה. הכנסת עבודה שאינה משולמת על-ידי המעביד	
169	ו. תשלומים בגין הסכמה לעבוד	
170	ז. תשלומים בגין פרישה	
171	מקורות הכנסה פסיבית	5.
	א. דיבידנדים, ריבית, הפרשי הצמדה ודמי ניכיון - סעיף 2(4) לפקודה	
171	(1) דיבידנד	
172	(א) ההסדר בחוק החברות	
	(ב) "דיבידנד" לעניין הפקודה - סעיף 2(4) לפקודה	
177	לאור ההסדר שבחוק החברות	
183	(ג) מהו הדין ביחס ל"רכישה"?	

187	ריבית	(2)
199	דמי-ניכיון	(3)
203	הפרשי הצמדה	(4)
217	גימלאות - סעיף 2(5)	ב.
218	קיצבה ואנונה	(1)
224	הכנסת מלוג	(2)
225	אחוזת-בית וקרקע - סעיף 2(6)	ג.
225	דמי-שכירות ורווחים	(1)
240	עסקות בנייה עם השכרה חוזרת	(2)
241	הכנסה מנכסים אחרים - סעיף 2(7) לפקודה	ד.
242	נכסים נדים	(1)
242	נכסים ערטילאיים	(2)
247	דמי-השאלה	(3)
248	היחס בין סעיף 2(7) לפקודה לבין סעיף 2(1) לפקודה	(4)
251	הכנסה מחקלאות - סעיף 2(8)	ה.
254	הכנסה ממכירת נכסי קניין רוחני - סעיף 2(9)	ו.
259	הכנסה ממקורות אחרים - סעיף 2(10) לפקודה	ז.
264	הימורים, הגרלות ופרסים - סעיף 2א לפקודה	ח.
266	סיכום	ט.

267	בסיס המס - הכנסות שונות	2.05
267	החזר הוצאות	1.
270	שכירות-מכר	2.
274	פיצויים	3.
280	חוב שנמחל ומענקים	4.
288	מלגות	5.
289	כיבוס איגרות	6.
293	סכומים שקיבל מעביד מאת קופת-גמל	7.
299	הכנסות מפעילות בלתי-חוקית	8.
302	תשלום על סמך הסכם מגביל	9.
304	הנחות - מיסוי הכנסה זקופה לפי סעיף 3(ט) לפקודה	10.
310	הכנסות רעיוניות	11.

- א. סעיפים 2(8) - הכנסה מצריכה עצמית של מוצרי חקלאות;
 3(י) - חיוב במס בגין מתן הלוואה בריבית נמוכה;
 ו-8ג - חיוב הכנסות מהפרשי שער במועד צבירתן 310
- ב. נישום הסוחר עם עצמו - סעיפים 100 ו-85 310
- ג. מכירתו של "עסק" - מסלול עוקף סעיף 85? 317
- ד. נישום מניות למסחר בבורסה - סעיף 101 319

2.06	הכנסות פטורות	321
1.	הנשיא	323
2.	רשות מקומית, קופת-גמל, מפעל הפיס ומוסד ציבורי	323
3.	ארגון מקצועי	337
4.	אגודה שיתופית	339
5.	נציגים דיפלומטיים ועובדי או"ם	341
6.	עיוורים ונכים	342
7.	קיבוצאות נפגעים מסויימים	349
8.	קיבוצאות המשתלמות לעובדי ממשלת ארץ-ישראל והטבות לאסירי ציון	350
9.	פיצויים כוללים	350
10.	מענקי פרישה לעובדים	352
	א. מענק פרישה	353
	ב. מענק פטירה	371
11.	תשלומים מקופת-גמל לעובד ולעצמאי	373
12.	קיבוצאות המשולמות על-ידי מעביד ועל-ידי קופת-גמל	376
13.	קיבוצאות אחרות	384
14.	בעל אוניות	386
15.	בעל זיכיון	388
16.	נוער עובד ולומד וילדים	389
17.	ריבית למדינת חוץ ותושב-חוץ	390
18.	ריבית על פיקדון במטבע ישראלי בתאגיד בנקאי	390
19.	הפרשי-הצמדה והפרשי שער	392
	א. הפרשי-הצמדה על פיקדון בנקאי או על תוכנית חיסכון	393
	ב. הפרשי-הצמדה בהפקעת נכס	398
	ג. הפרשי-הצמדה על פיקדון במטבע חוץ של יחיד או קרן להשקעות בנאמנות	400

402.....	ד. הפרשי שער בידי חברה בהון זר או בשליטת תושב-חוץ	
403.....	ה. הפרשי שער על פיקדון הנובע מתשלומי תושב-חוץ לרכישת מניות	
404.....	ו. הפרשי שער על הלוואה שנתן תושב-חוץ	
405.....	ז. ביטוח מפני שינויי שער	
405.....	ח. פטורים אחרים	
406.....	(1) הפרשי-הצמדה בשל פגיעה במקרקעין	
407.....	(2) הפרשי-הצמדה במכירת נכס	
408.....	(3) הפרשי-הצמדה בשל תשלום-יתר	
408.....	(4) הפרשי-הצמדה על פיצוי בשל תביעה	
409.....	(5) הפרשי-הצמדה בשל ביטול עסקה לרכישת נכס	
409.....	(6) הפרשי-הצמדה של הלוואה בין יחידים	
409.....	(7) הפרשי-הצמדה על תשלום מאת מוסד	
410.....	(8) הפרשי-הצמדה על יתרת זכות באגודה שיתופית	
410.....	(9) הפרשי-הצמדה על פיקדון בבית-אבות	
411.....	(10) סיכום סוגיית פטורים אחרים	
412.....	ט. סיכום	
412.....	20. פטור לתושב-חוץ שאין לו הקלה ממיסי-כפל	
414.....	21. השקעות תושבי-חוץ באיגרות חוב הנסחרות בברסה	
414.....	22. פטורים לעובדים	
415.....	א. הכנסות עובד מקרן השתלמות	
418.....	ב. תקבולים מקופת-גמל	
419.....	ג. טובות הנאה לעובד	
421.....	ד. פיצויי הלנת שכר	
423.....	ה. פטור חלקי לבעל הכנסת עבודה בחו"ל	
423.....	23. ביטוח חיים	
425.....	24. דמי-מזונות	
426.....	25. "עוזבון בחיים"	
427.....	26. ריבית והפרשי-הצמדה על מס ששולם ביתר	
428.....	27. מעוטי יכולת	
429.....	28. הקלות מס לעולים חדשים ולתושבים חוזרים	

פרק שלישי: הוצאות

3.01	כללי	431.....
3.02	הוצאות המותרות בניכוי מכוח העיקרון הכללי שברישא של סעיף 17	433.....
	1. כללי	433.....
	2. הוצאות שיצאו כולן בייצור הכנסתו של הנישום ולשם כך בלבד	433.....
	3. הוצאות רגילות והוצאות שבהון	436.....
	א. מבחנים כלליים	437.....
	ב. עקרון השמירה על ההון הקיים	446.....
3.03	הוצאות מותרות בניכוי המנויות בסעיף 17-סיפא לפקודה	448.....
	1. ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער - סעיף 17(1) לפקודה	450.....
	א. ריבית	450.....
	ב. הפרשי הצמדה	466.....
	ג. תשלומי ריבית והפרשי הצמדה הכרוכים בתשלום מס הכנסה	470.....
	(1) תשלומי ריבית והפרשי הצמדה לשם תשלום מס או בשל חוב מס	470.....
	(2) תשלומי ריבית והפרשי הצמדה בשל חוב ניכויים	474.....
	ד. הפרשי שער	478.....
	ה. הגבלת ניכוי ריבית והפרשי הצמדה	480.....
	2. דמי-שכירות - סעיף 17(2) לפקודה	481.....
	א. כללי	481.....
	ב. דמי-מפתח ודמי-חכירה	482.....
	ג. דמי-שכירות לרגל שינוי מקום העיסוק	487.....
	ד. שכר-מכר	489.....
	3. תיקונים - סעיף 17(3) לפקודה	495.....
	4. חובות רעים ומסופקים - סעיף 17(4) לפקודה	500.....
	5. תשלומי מעביד לקופת-גמל - סעיף 17(5) לפקודה	511.....
	6. תשלומים לקרן השתלמות לעצמאים - סעיף 17(א5) לפקודה	518.....
	7. הוצאות למניעת נזקי טבע והגנה מפני התקפות אוויר - סעיפים 17(6)-(7) לפקודה	519.....
	8. פחת - סעיף 17(8) לפקודה	523.....
	א. כללי	523.....
	ב. שיטת הפחת הנהוגה בישראל	527.....

538	ג. המחיר המקורי	
538	(1) הכלל הרגיל	
540	(2) מקרים מיוחדים	
545	ד. שימוש נכס בר-פחת בייצור ההכנסה	
547	ה. תיקונים, התקנות ופחת	
551	ו. החריגות משיטת הפחת המסורתית	
551	(1) ניכוי פחת בתנאי אינפלציה	
556	(2) ניכוי פחת מואץ בשל נכסים מסויימים	
568	ז. העברות שאין עימן העברת שליטה	
573	ח. ניכוי התיישנות	
574	ט. ניכוי הוצאות להתקנת סידורים לנכים	
574	9. הוצאות הכרוכות בתשלום המס - סעיף 17(11) לפקודה	
577	הוצאות אחרות	3.04
577	1. כללי	
578	2. ייעוץ	
578	א. הוצאות עבור ייעוץ משפטי	
583	ב. הוצאות עבור ראיית-חשבון	
584	ג. ייעוץ כללי	
584	3. הוצאות פרסום	
587	4. מיסים	
590	5. תשלומים לשם שיחרור מחיוב מכביד ולשמירת מוניטין	
593	6. תשלומים למניעת תחרות	
595	7. פרמיות ביטוח	
600	8. תמלוגים	
601	9. ניכויים לחקירות מדעיות	
607	10. הוצאות הקשורות בתוכנות מחשב ובאתרי אינטרנט	
609	11. הוצאות לשם שמירה על רמה מקצועית	
616	12. תשלומים בניגוד לחוק	
622	13. קנסות ותשלומים בעלי אופי עונשי	
626	14. פיצויים	
628	15. מתן ערבות ומימושה	
631	16. תשלומים וולונטריים	

632.....	גניבות	.17
634.....	אסונות	.18
635.....	הוצאות טרום-עסקיות והוצאותיו של עסק חדש	.19
637.....	הוצאות בעלי נכסי-דלא-ניידי	.20
637.....	א. בעלי-בתים ומגרשים	
647.....	ב. הוצאות חקלאים	
647.....	הוצאותיו של עובד	.21
655.....	הוצאות אסורות	3.05
	1. הוצאות שאינן כרוכות ושלוכות בתהליך הפקת ההכנסה, לרבות: הוצאות הבית, הוצאות פרטיות, הוצאות נסיעה למקום העבודה וממנו והוצאות השגחה	.1
656.....		
662.....	2. הוצאות ותשלומים שלא הוצאו בייצור ההכנסה	.2
663.....	3. הון שניטל, או סכום כסף המשמש או נועד לשמש הון	.3
664.....	4. עלות ההשבחה	.4
	5. הפסד או הוצאה הניתנים להיפרע על-פי חוזה ביטוח או חוזה שיפוי	.5
664.....		
665.....	6. דמי-שכירות ועלות תיקונים שלא לשם ייצור ההכנסה	.6
666.....	7. מס הכנסה	.7
	8. מענקי פרישה, מענקי מוות ותשלומים לקופת-תגמולים בחברה שהיא בשליטתם של לא יותר מחמישה בני-אדם	.8
666.....		
669.....	א. המצב לפני תיקון מס' 32 לפקודה	
670.....	ב. המצב לאחר תיקון מס' 32 לפקודה	
672.....	9. פרמיות ביטוח	.9
673.....	10. טובת הנאה כללית של ציבור עובדים	.10
	11. סכומים ששולמו עבור פעולה האסורה לפי סעיפים 5א ו-5ב לפקודת הטלגרף האלחוטי	.11
675.....		
	12. תשלומי קנסות והפרשי הצמדה ששולמו בשל פיגור בתשלום דמי- ביטוח לאומי	.12
676.....		
676.....	13. אובדן כושר עבודה	.13
677.....	14. הוצאות לימודים	.14

678.....	הוצאות רגילות שניכויין הוגבל	3.06
	1. הגבלת ניכוי הוצאות בשל כיבוד, נסיעות לחו"ל, אש"ל, ביגוד, טלפון, מתנות ואירוח - תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות מסויימות), התשל"ב-1972.....	679
679.....	א. הוצאות כיבוד.....	
681.....	ב. הוצאות נסיעה לחו"ל.....	
686.....	ג. הוצאות אש"ל.....	
689.....	ד. מתנות.....	
690.....	ה. הפקדות בקרן השתלמות.....	
690.....	ו. הוצאות ביגוד.....	
691.....	ז. הוצאות בשל שיחות טלפון שאינו נייד.....	
694.....	ח. הוצאות בשל שיחות טלפון נייד.....	
694.....	ט. הוצאות אירוח.....	
694.....	י. הוצאות הנישום השכיר.....	
695.....	יא. הוראות כלליות.....	
	2. הוצאות רכב - תקנות מס הכנסה (ניכוי הוצאות רכב), התשנ"ה-1995.....	695
695.....	א. סקירה היסטורית.....	
709.....	ב. הוראות כלליות.....	
711.....	ג. החזר הוצאות רכב בהיעדר יחסי עובד ומעביד.....	
711.....	ד. הוצאות שכירת רכב, נסיעה במונית וחניה.....	
713.....	3. הגבלת השימוש ברכב מסחרי.....	
715.....	ייחוס הוצאות	3.07
715.....	1. סעיף 18(ג).....	
	2. הגבלת ניכוי ריבית והפרשי הצמדה בגין הלוואות לרכישת מילווות מועדפים: סעיף 19 לפקודה.....	719
719.....	א. כללי.....	
722.....	ב. סעיף 19(א) - סעיף ההגדרות.....	
722.....	(1) עד לתיקון משנת 1981.....	
726.....	(2) התיקון משנת 1981.....	
730.....	(3) התיקון משנת 1982.....	
733.....	ג. ניכוי ההון העצמי מהערך הממוצע של "המילווות המועדפים".....	
735.....	ד. סעיף 19(ב): קביעת ההוצאות האסורות בניכוי.....	
735.....	(1) המצב לפני התיקון משנת 1982.....	

737	(2) התיקון משנת 1982	
740	(3) תחולת התיקון משנת 1983	
741	ה. סעיף 19(ג): הלוואה שלהבטחתה שועבד מלווה חובה	
742	ו. סיכום: תחולת התיקונים מ-1981 ו-1982	
742	(1) תחולת סעיף 19(א): סעיף ההגדרות	
743	(2) תחולת סעיף 19(ב): חישוב הריבית האסורה בניכוי	
744	הוצאות מעבר לדרוש לפי צורכי ייצור ההכנסה - סעיף 30 לפקודה	3.08
748	הוצאות עודפות	3.09
753	קיזוז הפסדים	3.10
757	1. סעיף 28 לפקודה	
757	א. הפסד עסקי: הפסד מ"עסק" או מ"משלח-יד"	
771	ב. הפסד במטע הדריים	
772	ג. הפסד מהשכרת בניין	
773	ד. הפסד מהפרשי שער	
774	2. הפסד בחו"ל	
776	3. הפסד מעבודות שמשך ביצוען עולה על שנה	
777	הגבלת ניכויים וקיזוזים בהתאם לדרך ניהול פנקסים ומילוי דוחות	3.11
777	1. אי-ניהול פנקסים	
783	2. הגשת דוחות נאותים	

פרק רביעי: חשבונאות מס

785	כללי	4.01
804	מ-Claim of Right ועד לזמינות הכסף על-פני זמן	4.02
809	השיטה על בסיס מזומנים	4.03
809	1. רישום הכנסות	
815	2. רישום הוצאות	
817	3. הכנסת עבודה ואופציות לעובדים	
817	4. סיכום	
818	השיטה על בסיס מסחרי	4.04
818	1. רישום הכנסות	

837.....	2.	רישום הוצאות.....	
852.....	3.	סיכום.....	
854.....	4.05	שיטות אחרות.....	
858.....	4.06	רישום הכנסות והוצאות במקרים מיוחדים.....	
858.....	1.	כללי.....	
858.....	2.	הכנסות והוצאות בעבודות שמשך ביצוען עולה על שנה.....	
864.....	3.	הכנסות לפי סעיפים 6) ו-2(7) לפקודה.....	
865.....	4.	הכנסה מהפרשי שער.....	
865.....	5.	הפסקת התעסקות.....	
867.....	6.	חלוקת הכנסה על-פני מספר שנים.....	
874.....	7.	ניכוי מותנה של הוצאות.....	
876.....	4.07	מעבר משיטה לשיטה.....	
879.....	4.08	רישום מלאי.....	
879.....	1.	חשיבות הערכת המלאי.....	
879.....	2.	קביעת מחיר המלאי.....	
880.....	א.	נר"ר: נכנס ראשון יוצא ראשון (FIFO).....	
881.....	ב.	נא"ר: נכנס אחרון יוצא ראשון (LIFO).....	
882.....	ג.	ממוצע משוקלל.....	
882.....	ד.	סיכום.....	
885.....	3.	דיני המס והערכת המלאי.....	
894.....	4.	ירידת ערך המלאי לאחר תאריך המאזן.....	
895.....	5.	הערכת המלאי במקרים מיוחדים.....	

מפתחות

897.....	הנחיות לשימוש במפתחות; לוח קיצורים.....	
899.....	1.	מפתח חקיקה.....
899.....	1.1	חקיקה ישראלית.....
899.....	1.1.1	חקיקה ראשית.....
918.....	1.1.2	חקיקת משנה.....
924.....	1.1.3	הצעות חוק.....
925.....	1.1.4	אחרים.....

926	חקיקה זרה	1.2
926	חקיקה אנגלית	1.2.1
926	חקיקה אמריקאית	1.2.2
927	מפתח אמנות	.2
929	מפתח חוזרים מקצועיים ופרסומי הרשויות	.3
929	רשות המסים בישראל	3.1
929	חוזרים מקצועיים	3.1.1
929	קובץ ההוראות המקצועיות משנת התשכ"ג	3.1.2
930	קובץ הפרשנות לפקודת מס ההכנסה (החבק)	3.1.3
930	פרסומים אחרים	3.1.4
930	המוסד לביטוח לאומי	3.2
930	גילויי דעת של לשכת רואי החשבון בישראל	3.3
931	תקני חשבונאות	3.4
931	דוחות ועדות	3.5
932	דוחות ונהלים אנגליים	3.6
932	דוחות ונהלים אמריקאיים	3.7
933	מפתח פסיקה	.4
933	פסיקה ישראלית	4.1
933	מיון לפי א-ב של שם צד	4.1.1
973	מיון כרונולוגי לפי מספר תיק	4.1.2
991	פסיקה זרה	4.2
991	פסיקה מנדטורית	4.2.1
991	פסיקה אמריקאית	4.2.2
993	פסיקה אנגלית	4.2.3
1002	פסיקה דרום-אפריקאית	4.2.4
1002	פסיקה קנדית	4.2.5
1003	מפתח ספרות מקצועית	.5
1003	ספרות ישראלית	5.1
1003	ספרים	5.1.1
1004	מאמרים	5.1.2
1014	ספרות לועזית	5.2
1014	ספרים	5.2.1
1016	מאמרים	5.2.2
1018	מפתח עניינים	.6